

Hallintovaliokunta

Tietosuojavaltuutetun toimiston toimintakertomus 2020

Tietosuojavaltuutetun toimiston toimintakertomus 2019

JOHDANTO

Vireilletulo

Tietosuojavaltuutetun toimiston toimintakertomus 2020 (K 9/2021 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Tietosuojavaltuutetun toimiston toimintakertomus 2019 (K 13/2020 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- tietosuojavaltuutettu Anu Talus, Tietosuojavaltuutetun toimisto

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallintovaliokunta on yhdistänyt eduskunnan käsiteltävinä olevien tietosuojavaltuutetun toimiston vuosien 2019 ja 2020 toimintakertomuksien käsittelyn (K 13/2020 vp ja K 9/2021 vp). Velvoite toimintakertomuksen laatimiseen perustuu Euroopan unionin yleisen tietosuoja-asetuksen¹ 59 artiklaan, ja siitä säädetään myös tietosuojalain (1050/2018) 14 §:ssä, jonka mukaan tietosuojavaltuutettu laatii vuosittain tietosuoja-asetuksen 59 artiklassa tarkoitetun toimintakertomuksen, joka toimitetaan eduskunnalle ja valtioneuvostolle. Toimintakertomus on pidettävä yleisesti saatavilla. Tietosuoja-asetuksen 59 artikla lisäksi edellyttää, että toimintakertomus on saatettava komission ja Euroopan tietosuojaneuvoston saataville.

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus)

Valiokunnan mietintö HaVM 1/2022 vp

Tietosuojavaltuutetun toimiston toimintakertomukset vuosilta 2019 ja 2020 ovat kattavia kuvauksia toimiston työstä ja toimintakentästä. Kertomuksista on nähtävissä myös toimistossa vuosina 2019 ja 2020 tehty uudistus- ja kehittämistyö. Tietosuojavaltuutetun toimistossa on kertomusten ajanjaksolla toteutettu muun muassa organisaatiomuutos, tehostettu asioiden käsittelyä ja kehitetty asiakaspalvelulähtöistä toimintatapaa. Vuoden 2020 aikana pitkäaikainen tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio on siirtynyt eläkkeelle ja uusi tietosuojavaltuutettu Anu Talus on aloittanut tehtävässään.

Tietosuojavaltuutetun toimiston kertomuksista ilmenee tietosuoja-asioiden laaja ulottuvuus ja henkilötietojen suojan merkittävyys perusoikeutena. Toimistossa tulee vireille monenlaisia asioita, ja valtuutetun tehtävät tietosuojan yleislainsäädännön nojalla ovat varsin laajat (tietosuojaasetuksen 57 artikla ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisestä annetun lain (1054/2018) 46 §). Yleislainsäädännön lisäksi erityislainsäädäntöä ja siitä johtuvia tietosuojaviranomaisen tehtäviä on runsaasti eri ministeriöiden hallinnonaloilla. EU-tasolla on niin ikään vireillä useita esimerkiksi digitalisaation kehittämiseen liittyviä säädösehdotuksia. Myös hallintovaliokunnan käsiteltävinä on paljon esityksiä, jotka sisältävät henkilötietojen suojaa koskevia kysymyksiä, ja valiokunta haluaa tässäkin yhteydessä korostaa tasa-painon löytymisen tärkeyttä tietosuojan ja muiden suojattavien oikeushyvien välillä.

Toimintakertomusten mukaan tietosuojavaltuutetun toimiston vireille tulleiden asioiden määrät ovat nousseet etenkin tietosuoja-asetuksen voimaantulon jälkeen uusien tehtävien ja toimivaltuuksien vuoksi. Tietosuojavaltuutetun toimistossa on käynnistetty vuoden 2020 tammikuussa suunnitelmallinen ruuhkanpurkuprojekti. Valiokunta pitää myönteisenä, että vuonna 2019 käsiteltyjen asioiden määrä on noussut 8 449 asiaan ja vuonna 2020 käsiteltyjen asioiden määrä on ylittänyt vireille tulleiden asioiden määrän ja on peräti 11 310 asiaa. Valiokunta pitää tärkeänä, että ruuhkanpurkuun edelleen panostetaan toimistossa vireillä olevien asioiden määrän taltuttamiseksi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan henkilötietojen tietoturvaloukkausilmoitukset ovat tietosuojavaltuutetun toimiston yksittäisistä asiaryhmistä suurin. Vuosina 2019 ja 2020 tietoturvaloukkausilmoitusten osuus vireille tulleista asioista on ollut noin 39 prosenttia. Suurin osa ilmoituksista on koskenut terveydenhuollon toimialaa. Sen sijaan covid-19-pandemia ei ole aiheuttanut erityisesti vireille tulleiden asioiden nousua, vaan kyse on siltä osin ollut enemmänkin neuvonnan tarpeen kasvusta sekä puhelinpalvelussa että internet-sivuilla. Valiokunta toteaa, että on tärkeää tiettyssä vaiheessa ryhtyä tarkastelemaan vireille tulleiden asioiden määriä ja niiden jakaantumista tiettyihin asiaryhmiin ja arvioida lainsäädännön toimivuutta tehtyjen havaintojen pohjalta.

Ylimmät laillisuusvalvojat ja perustuslakivaliokunta ovat kiinnittäneet huomiota tietosuojavaltuutetun resursointiin (esim. OKV/123/70/2020, PeVL 4/2021 vp). Toimintakertomuksissa todetaan tietosuojavaltuutetun toimiston saaneen tehtäviinsä lisäresursseja. Vuosina 2018—2020 tietosuojavaltuutetun toimiston määräraha on kasvanut 2,062 miljoonasta eurosta 3,534 miljoonaan euroon. Henkilöstömäärä on kasvanut vuoden 2018 31 henkilöstä 48 henkilöön vuonna 2020. Hallintovaliokunta pitää riittävien resurssien varmistamista edelleen tarpeellisena edellä mainitun ruuhkanpurkutavoitekin huomioiden.

Valiokunnan mietintö HaVM 1/2022 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomusten K 13/2020 vp ja K 9/2021 vp johdosta.

Valiokunnan kannanottoehdotus

Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomusten johdosta.

Helsingissä 2.3.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Riikka Purra ps
varapuheenjohtaja Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Eveliina Heinäluoma sd
jäsen Hanna Holopainen vihr
jäsen Hanna Huttunen kesk
jäsen Mikko Kärnä kesk
jäsen Mari Rantanen ps
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Matti Semi vas
jäsen Kari Tolvanen kok
jäsen Heidi Viljanen sd
varajäsen Ben Zyskowicz kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

istuntoasiainneuvos Sanna Helopuro